

Overdoseteam Arendal kommune

Delprosjekt, Arendal kommunes overdosestrategi

Innhold

Bakgrunn	2
Mål	2
Definisjoner	2
Definisjon ikke-fatal overdose:	2
Definisjon fatal overdose:	2
Overdoseteamet	2
Overdosetelefon	3
Rutiner for oppfølging.....	3
Pårørende	4
Overdoseoppfølgingsrommet.....	4
Samhandling.....	5
Samarbeid med selmordsforebyggende team	5
Samarbeid med psykososialt kriseteam	5
Kontaktlister.....	6
Overdoseteamet i Arendal.....	6
Samarbeidspartnere:	6

Bakgrunn

Arendal Kommune ble i 2014 invitert av Helsedirektoratet til å utarbeide en lokal overdosestrategi for å få ned antall overdoser og overdosedødsfall i kommunen. Et av målene for arbeidet var å utarbeide en lokal handlingsplan mot overdoser.

Overdoseteamet er et sentralt tiltak i denne planen.

Mål

Målet med arbeidet er å forebygge overdoser og overdosedødsfall. Overdoseteamet vil ha fokus på den enkelte person bak overdosene, gi tilbud om oppfølging relatert til overdosen og i vareta vedkommende på best mulig måte. Ved overdosedødsfall skal teamet søke å ivareta avdødes pårørende i samarbeid med kommunens psykososiale kriseteam.

Overdoseteamet vil arbeide for å nå målene ved å:

- Være til stede eller ta kontakt etter at en ikke-fatal overdose har funnet sted
- Tilby oppfølging når teamet møter personer som har tatt overdose
- Tilby oppfølgingssamtaler over en periode etter overdosen
- Veilede vedkommende videre i det øvrige hjelpeapparatet
- Tilby samtaler med pårørende, hovedsakelig etter overdosedødsfall

Definisjoner

Definisjon ikke-fatal overdose:

Forgiftning som fører til bevisstløshet som følge av inntak av et eller flere psykoaktive stoffer.¹

Definisjon fatal overdose:

Et dødsfall som skjer kort tid etter inntak av ett eller flere medikamenter eller rusmidler, og er direkte relatert til dette inntaket. Denne definisjonen omfatter også selvmord ved forgiftning av narkotisk stoff, og er den definisjonen som brukes i europeiske sammenlikninger².

Det vil til enhver tid være opp til de ansatte i overdoseteamet å vurdere om de anser personen de er i kontakt med å være i målgruppen for de nevnte definisjonene. Dersom overdoseteamet kobles på tilfeller de ikke anser å være i egen målgruppe vil de sørge for at andre team eller instanser får ansvar for oppfølgingen før overdoseteamet trekker seg ut.

Overdoseteamet

Overdoseteamet vil bestå av ansatte med relevant kompetanse fra rusfeltet. Teamet er underlagt avdeling for psykisk helse og rus, voksne i Arendal kommune. Leder for avdelingen vil til enhver tid ha oversikt over hvem som er oppdragstakere i overdoseteamet.

¹ http://www.sirus.no/filestore/Import_vedlegg/Vedlegg_publicasjon/sirusrap.1.14.pdf s. 5

² <http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-30-20112012/7/3/4.html?id=686102>

Teamet vil møtes hvert halvår, eller oftere ved behov, for å diskutere ulike situasjoner og utfordringer, samt legge opp struktur for arbeidet seg imellom.

Dersom det er operative overdoseteam i nabokommunene vil det være hensiktsmessig å invitere disse også til samarbeidsmøtene.

Alle ansatte i teamet skal gjennomgå årlig opplæring i livreddende førstehjelp.

Det utnevnes en koordinator for teamet som har ansvar for følgende områder:

- Innkalle kollegaer i egen og andre kommuner til møter
- Sørge for at det til enhver tid foreligger en oversikt over hvem som skal betjene overdosetelefonen.
- Organisere årlig opplæring i livreddende førstehjelp

Overdosetelefon

Overdoseteamet i Arendal vil ha en felles telefon som går på rundgang i teamet.

- Overdoseteamet avgjør seg imellom hvem som skal ha overdosetelefonen til hvilken tid.
- Telefonen vil betjenes innenfor kommunal arbeidstid.
- Noen ansatte arbeider kveld og begynner på jobb senest kl 13.30. På disse dagene vil personer som ringer kunne legge igjen beskjed og bli oppringt når vedkommende kommer på jobb.
- Koordinator vil sørge for at medlemmer i teamet ikke har telefon når de skal ha ferie. Dersom noen skal ta en fridag gir de beskjed til koordinator på forhånd som finner en annen som kan ta telefonen. Medlemmer i teamet kan også ordne dette seg imellom.
- Ved sykdom kan telefonen viderekobles til kollegaer ved avtale. Tast da **21*telefonnummer# og trykk ring/send. Denne informasjonen er også lagret som melding på telefonen.
- For å skru av viderekobling ring ##21#

Rutiner for oppfølging

Ved oppdrag i en akutt overdosesituasjon:

- Motivere personen til å bli med til sykehuset for observasjon
- Bli med personen til sykehuset ved behov

Dersom pasienten ikke vil bli med til sykehus og ambulansetjenesten vurderer at pasienten ikke har behov for videre helsehjelp fra dem:

- Tilby personen å bli med til overdoseoppfølgingsrommet
- Følge opp personen der den er
- Overlate personen til seg selv

Overdoseteamet må alltid vurdere egen kapasitet når det gjelder oppfølging, da overdoseteamet ikke har egne stillinger. Teamet er ikke forpliktet til å gjennomføre oppfølging i noen situasjoner.

Dersom teamet er i tvil om personen er i stand til å ta vare på seg selv og ambulanse ikke er til stede, skal ambulanse kontaktes.

Etter akutt situasjonen og i tilfeller hvor overdoseteamet kobles på i etterkant av overdosen:

- Tilby opp til 5 oppfølgingsamtaler. I disse samtalene bør man snakke om alvoret i situasjonen, samt informere om at personer som har opplevd en overdose er mer utsatt for å oppleve dette igjen og at det kan få svært alvorlige konsekvenser.
- Hvilken oppfølging som gis vil avhenge av pasientens tilstand og ønske, men det er ønskelig at følgende temaer berøres og registreres på eget skjema:
 - Snakke med personen 1-2 dager etter overdosen.
 - Hva har personen fått i seg, og hvor mye?
 - Er det snakk om nytt preparat, urent stoff eller stoff med høy renhetsgrad benytter overdoseteamet kommunens varslingsrutine.
 - Var dette bevisst/ubevisst? Ved suicidal handling sørges det for at vedkommende vises til legevakt og psykiatrisk oppfølging.
 - Snakke med personen om alvoret i situasjonen og hvor nær døden vedkommende var.
 - Se på muligheter for oppfølging og ivaretagelse av personen videre; kartlegge hvilke instanser vedkommende er i kontakt med, og veilede vedkommende videre i hjelpeapparatet.
 - Høre med personen om det er ønskelig at overdoseteamet kontakter personens pårørende med tilbud om en samtale. Personen kan selv ta stilling til om han/hun ønsker å være tilstede i en eventuell samtale.

Etter endt oppfølging skrives rapport.

Pårørende

I utgangspunktet vil overdoseteamet ha opp til tre oppfølgingsamtaler med pårørende.

Det vil være mulig for samarbeidende instanser å opprette kontakt mellom overdoseteamet og pårørende, samt for pårørende selv å ta kontakt.

Ved fatale overdoser skal pårørende som hovedregel få tilbud om samtale med psykososialt kriseteam. Psykososialt kriseteam vil i første samtale informere den pårørende om muligheten for å snakke med ansatte i overdoseteamet, og den pårørende vil ta stilling til om dette er ønskelig. I så fall tar psykososialt kriseteam kontakt med overdoseteamet.

Den pårørende, psykososialt kriseteam og overdoseteamet vil sammen komme frem til om videre samtaler skal være med begge teamene sammen, begge teamene hver for seg, eller kun et team.

Dersom overdosedødsfallet finner sted mens overdoseteamet er på stedet vil teamet snakke med eventuelle andre som er til stede om deres opplevelse, og veilede dem videre i hjelpeapparatet ved behov.

Overdoseoppfølgingsrommet

Overdoseoppfølgingsrommet er et rom som Arendal Kommune disponerer i Torbjørnsbu leilighetsbygg. Her vil det være mulig for overdoseteamet å ta med seg en person som ikke ønsker å være med til sykehuset, men som ønsker oppfølging og omsorg etter at ambulansen har avsluttet sin utrykning.

Overdoseteamet vil ta med seg personen til overdoseoppfølgingsrommet og sammen med personen vil de se an hvor lenge de blir der. Det vil ikke være snakk om døgnopphold, snarere noen timer, da rommet ikke er bemannet og overdoseteamet har begrenset kapasitet.

Det er frivillig for personen om vedkommende ønsker å bli med til lokalet.

Overdoseoppfølgingsrommet kan også benyttes til samtaler med personer og/eller pårørende.

Samhandling

Overdoseteamet skal ikke erstatte andre tjenester i kommunen, men være med å fange opp personer som tidligere har «falt mellom to stoler».

Samarbeid med selvmordsforebyggende team

- Overdoseteamet skal følge opp personer med rusavhengighet
- Selvmordsforebyggende team skal følge opp personer etter intoks på piller og/eller alkohol
- Vil være noen uklare tilfeller, viktigst at et av teamene kobles på, så kan man samarbeide, og vise pasienten til motsatt team dersom "feil" team ble koblet på i utgangspunktet. Teamene vil utfylle hverandre i møte med personer som har opplevd overdoser.

Samarbeid med psykososialt kriseteam

- Pårørende skal alltid få tilbud om å få snakke med psykososialt kriseteam etter overdosedødsfall. Flere kan også ha behov for dette etter ikke-dødelig overdose.
- Kriseteamet kan i samtale med pårørende tilby å sette dem i kontakt med overdoseteamet
- Videre oppfølging kan skje hos begge team eller ett av dem, avhengig av hva den pårørende ønsker
- Vi vet at rutiner rundt å koble kriseteamet på pårørende etter overdoser og overdosedødsfall noen ganger svikter – kanskje spesielt i tilfeller der pårørende er rusavhengig. Dersom overdoseteamet først kommer i kontakt med pårørende som har behov for kriseteam skal vi bidra til å sørge for at kriseteamet kobles på.
- Overdoseteamet skal også være behjelpelige med å sette brukere i kontakt med kriseteamet ved behov

Kontaktlister

Overdoseteamet i Arendal

Navn	Telefonnummer	Epost
Overdoseteamtelefon		941 62 957
Tordis Landvik (koordinator)		tordis.landvik@arendal.kommune.no
Terje Reinertsen		terje.reinertsen@arendal.kommune.no
Ingvild Jacobsen Rørvik		Ingvild.jacobsen.rorvik@arendal.kommune.no
Merete Irdem		Merete.irdem@nav.no

6

Samarbeidspartnere:

Instans/person	Telefonnummer	Epost
Arendal kommune	370 13000	
- Feltsykepleien	48892018	tordis.landvik@arendal.kommune.no
- Liv H. Skjæveland	99358383	liv.hakedal.skjaeveland@arendal.kommune.no
- Miljøarbeidertjenesten	97091479	
- Foreb.tj barn, unge, fam	90129252 (vest) 90116968 (øst)	
- Selvmordsforebyggende team	94502954	
- Barnevernvakta	37013101	
- Familievernkontoret	37005780	
- Tjenestekontoret	37013105	
- Overdosestrategi	90606177	
- Psykososialt kriseteam	116117 (legevakt)	
- Tredje etasje	37028266/47452530	
Blå Kors		
BKSR Torbjørnsbu	94013301	
T5	37025200	halvor.torp@blakors.no
Spesialisthelsetjenesten		
Sørlandet sykehus	03738	
Overgrepsmottaket	81532999	
Akuttmottaket	37014677	
Legevakten	116117	
ARA døgnpost, Bjorbekk	37019530	ara@sshf.no
ARA poliklinikk	37019500	ara@sshf.no
Grimstad kommune		
- Feltsykepleier	90010231	kirsten.hilde.nordby.bergland@grimstad.kommune.no
Annet		
NAV	55553336	
Politiet	02800	
Kriminalomsorgen	37076700	
Friomsorgen	38104950	
A-larm Aust-Agder	47452999	
LMS	93432209	elin.skaug@hotmail.com
NA	90529359(nasjonal)	arendal@naosk.org